

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5.07.2012 № № 5076-VI // Верховна Рада України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

ЗАСАДИ ОПАНУВАННЯ РИТОРИКИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Дворянчикова Світлана Євгенівна

*кандидатка філологічних наук, доцентка
доцентка кафедри філології та перекладу
Інституту права та сучасних технологій*

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Говорячи про риторику (красномовність, ораторське мистецтво) традиційно мають на увазі прикладну науку про способи переконання співрозмовника та арсенал дієвих форм впливу (передусім вербальних) на будь-яку аудиторію.

Уже з історії відомо, що риторика й виникла, й зазнала розвитку ще в античній Греції, де вона, з одного боку, як і епос, драма, музика, скульптура й архітектура, вважалася мистецтвом і творчістю. З іншого ж боку, відтоді риторика набула й тих рис, що зумовили їй можливість стати складовою частиною суспільного життя. Адже вправним героєм й гідним політиком вважався саме той громадянин, хто не лише виконував свої безпосередні обов'язки, але й був здатний вдало виголосити промову, привернути на свою сторону аудиторію, дотепно сперечатися зі супротивником. Красномовство зберігає свою важливість і дотепер.

Таким чином, бачимо, що риторика – комплексна наука, що викристалізувалася на стику низки наук, як-от: філософії, логіки, етики, психології, лінгвістики, еристики, сценічної майстерності тощо. Окрім цього, якщо ми говоримо про здобувача-юриста, риторика у цьому контексті, беззаперечно, інтегрує в собі такі необхідні змістовні компоненти, як професійні знання правника та його загальну ерудицію.

Під час розроблення курсу з вивчення фахової української мови варто передбачити можливості для ознайомлення майбутніх юристів з історією світової, вітчизняної риторики та судового красномовства, дослідження законів і категорій як загальної, так і юридичної риторики.

Навчання майстерності слова сприятиме вдосконаленню комунікативних здібностей здобувачів вищої освіти, підвищенню їхнього рівня володіння українською мовою як найважливішим засобом професійної діяльності. Студенти мають здобути компетентності щодо використання прийомів красномовства, правильної оцінки мовної поведінки

співрозмовників, розпізнавання риторичних стратегій, написання текстів професійного спрямування і публічних виступів з промовами.

З-поміж найважливіших компетентностей, які сформує студент під час опанування риторики, вбачаємо наступні: підвищення загального рівня мовленнєвої культури; установлення контакту з аудиторіями різного типу; виявлення, реєстрацію і застосовування низки оптимальних вербальних і невербальних засобів впливу на співрозмовника; вибір доцільних і адекватних мовних засобів для відповідного формату спілкування; а також сприйняття, створення та відтворення фахових текстів українською мовою.

Здобувач має вміти використовувати набуті теоретичні знання відносно загальних аспектів психології та культури мовного спілкування і засад підготовки судової промови, основних моделей спілкування і методів впливу на аудиторію задля досягнення комунікативної мети – здійснення публічних виступів, які характеризуються мовленнєвою культурою і демонстрацією володіння навичками аргументованого переконування.

Оскільки в сучасному суспільстві важливою ознакою результативного міжлюдського спілкування фахівців загалом і юристів зокрема називають так званий інтелект стосунків, яким позначають здатність спілкуватися, налаштовувати й надихати людей власною поведінкою, саме тому сьогодні пильну увагу приділяють саме професійному ораторському мистецтву, яке розвиває професійну мовну особистість здобувача вищої юридичної освіти. Отже, саме тому варто враховувати вищенаведені відомості під час розробки курсу з опанування української мови і риторики здобувачами-правниками.

TEACHING ESP FOR LAW STUDENTS

Kseniia Kugai

*Senior lecturer at the Department of Philology and Translation
Kyiv National University of Technologies and Design*

Due to globalization activity, integration processes in science, culture, education are intensifying, which increases the role of a foreign language as a mediator of all integration procedures. It is language that ensures the unity in the processes of communication, cognition and personality formation. In these conditions, the goals and objectives of learning a foreign language are close to the goals and objectives of training and becoming a future scientist. That is, the language is mastered simultaneously with profession-oriented disciplines, scientific activity, as a form in which knowledge is embodied in terms of professional and scientific communication.

It is clear that the role of a foreign language as the main means of international communication is growing. Particular attention is paid to foreign language for specific purposes, because it allows you to implement all aspects of professional activity, namely, participation in international projects, establishing foreign contacts, exchanging information and experience, making presentations, finding the necessary